

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	VincentSpikker B.V.
Aangevraagde activiteiten :	Sloop bestaande bebouwing ETEF-terrein, grondsanering, realisatie 19 grondgebonden woningen
Datum ontvangst aanvraag :	06.10.2022
Locatie :	ETEF-terrein in Hengelo
Datum beschikking :	21.03.2023
Kenmerk :	D2023-03-000953
Zaaknummer :	2022-013174

Datum verzending

22.03.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek: Huismus	7
B.4	Soortspecifiek: Gewone dwergvleermuis	7
B.5	Soortspecifiek: Bunzing en egel	9
B.6	Soortspecifiek: Steenmarter	9
B.7	Overige zaken	10
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	11
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	11
C.1.1	Bevoegdheid	11
C.1.2	Procedure	11
C.1.2.1	Adviesverzoek aan gemeente	11
C.1.2.2	Relevante overige besluiten	11
C.1.3	Toetsingskader soorten	11
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	13
C.2.1	Omschrijving en doel project	13
C.2.2	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.3	Periode	13
C.2.4	Onderliggende documenten	13
C.2.5	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	14
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	14
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	15
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	15
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	15
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	15
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
D.	SLOTCONCLUSIE	16

E.	KAARTEN	17
-----------	----------------------	-----------

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer [REDACTED] van het adviesbureau NatuurInclusief heeft, namens de heer [REDACTED] van Vincent Spikker Projectontwikkeling, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze aanvraag hebben wij op 6 oktober 2022² ontvangen en geregistreerd met het zaaknummer 2022-013174. Op 15 december 2022 en 23 januari 2023 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

De aanvraag is gedaan vanwege het slopen van de bestaande bebouwing op het ETEF-terrein in Hengelo, de daaropvolgende grondsanering en tenslotte de daar op volgende realisatie van 19 grondgebonden woningen. Hieronder geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor 1 soort van de Vogelrichtlijn, 1 soort van de Habitatrichtlijn en 3 Nationaal beschermde soorten.

In het bijzonder gaat het om de verboden om:

- nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de huismus weg te nemen⁴
- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁵
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁶
- vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bunzing, de egel en de steenmarter opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁷

Deze ontheffing heeft betrekking op het slopen van bebouwing, het saneren van de bodem en het bouwen van 19 grondgebonden woningen op de locatie Laan Hart van Zuid in Hengelo. Kadastraal is het gebied bekend als de percelen S99, 297, 298, 357 en 610.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit en blijft geldig tot en met 1 februari 2028.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- Activiteitenplan ETEF-Locatie te Hengelo (2022, NatuurInclusief)
- De aanvulling van 15 december 2022
- De aanvulling van 23 januari 2023

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van artikel 3.3, eerste lid, art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Kenmerk D2022-10-000904

³ Op basis van artikel 3.3, eerste lid, art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

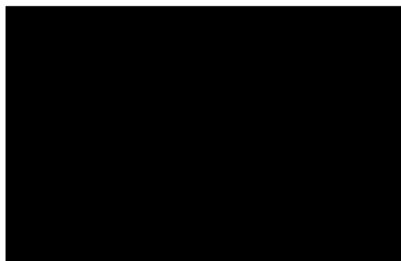
⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Hengelo;
- Adviesbureau NatuurInclusief t.a.v. de heer [REDACTED]

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2023-03-000953). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁸, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek: Huismus

Kwetsbare periode

5. De uitvoering van de werkzaamheden om nestlocaties ontoegankelijk te maken vindt buiten de kwetsbare perioden van de huismus plaats. De kwetsbare voortplantingsperiode loopt globaal van 1 maart tot en met 31 augustus (rood in onderstaand overzicht).

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huisumus												
Voortplantingsperiode												
Vorstperioden												

6. Het ongeschikt maken van nestplaatsen is niet toegestaan tijdens een aaneengesloten vorstperiode van drie dagen of meer. Zo'n vorstperiode vormt ook een kwetsbare periode. De periode december t/m februari waarbinnen dergelijke vorstperiodes normaliter voorkomen, is weergegeven in oranje in het overzicht in voorschrift 5.
7. Afhankelijk van de weersomstandigheden beginnen en/of eindigen de kwetsbare perioden eerder of later, waardoor ze kunnen afwijken van de tabel in voorschrift 5. Wanneer de kwetsbare perioden beginnen en eindigen wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Als dit oordeel afwijkt van de weergegeven standaard in voorschrift 5 onderbouwt de ecologisch deskundige zijn oordeel in het logboek.
8. Bij een start van de werkzaamheden buiten de gevoelige perioden maar direct aansluitend aan de broedperiode (september), wordt door een ecologisch deskundige vastgesteld of alle huismussen de nesten onder de daken van de woningen hebben verlaten. Als nesten nog in gebruik zijn, worden de werkzaamheden uitgesteld tot alle huismussen de nesten hebben verlaten.

Ongeschikt maken

9. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt door de dakpannen te verwijderen. U doet dit minimaal 3 tot 5 dagen vóór afgaand aan de werkzaamheden. Dit doet u buiten de kwetsbare periode (voorschrift 5).
10. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch deskundige en gecontroleerd op hun effectiviteit. In het logboek moet aangetekend worden op welke wijze dit is gebeurd.

Alternatieve verblijfplaatsen

11. U realiseert een huismussentil van het type Faunus Comodo in het bosplantsoen dat voor bunzing en egel wordt aangelegd (op de locatie zoals weergegeven op de kaart in Hoofdstuk E). U doet dit minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de nesten van de huismus. Tijdens de nieuwbouw bouwt u bovendien nog eens 6 inbouwnestkasten in van het type Faunus Pino, op de locaties zoals weergegeven op de kaart in Hoofdstuk E. Bij het realiseren van de alternatieve nestgelegenheid volgt u de richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument Huismus. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan, onder andere door het opnemen van foto's, waarbij een maatlat de relevante maten toont.

B.4 Soortspecifiek: Gewone dwergvleermuis

Kwetsbare periode en lichtverstoring

12. U voert het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood weergegeven in onderstaande tabel. In de oranjeperiode in april mogen (potentiële) toegangen tot verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt, als vastgesteld is dat deze met zekerheid niet in gebruik zijn als kraamverblijf.

Gewone dwergvleermuis	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken mogelijk is												

13. Afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare perioden eerder of later beginnen en eindigen, waardoor ze kunnen afwijken van de weergegeven periodes in de tabel bij voorschrift 12. Wanneer de kwetsbare periodes beginnen en eindigen wordt beoordeeld door de ecologisch deskundige. Indien dit oordeel afwijkt van de tabel bij voorschrift 12, wordt dit oordeel onderbouwd beschreven in het logboek.
14. De werkzaamheden worden in principe alleen overdag uitgevoerd, waardoor geen bouwverlichting nodig is. In uitzonderingsgevallen kan, na overleg met de ecooloog, in het donker worden gewerkt. Dan wordt alleen de plaats van de werkzaamheden specifiek verlicht met afgeschermd verlichting, zodat lichtverstoring wordt geminimaliseerd.

Ongeschikt maken + controle

15. De verblijfplaatsen moeten tenminste 5 dagen voor de aanvang van de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt zijn (zie voorschrift 12).
16. Het ongeschikt maken van het gebouw als verblijfplaats voor vleermuizen gebeurt door exclusion flaps en door het dichtmaken van openingen. Er wordt minimaal 1 exclusion flap per 3 meter gevel geplaatst. Overige open stootvoegen worden dichtgezet met rugvulling of houten wigjes. Andere openingen worden dichtgezet met rugvulling of vergelijkbaar materiaal. Eventueel kan deels gebruik gemaakt worden van de methode om hoekjes en betimmeringen van de bebouwing te slopen, indien dit in de specifieke situatie beter blijkt voor de vleermuizen. Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger en wordt uitgevoerd door een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
17. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

Alternatieve verblijfplaatsen

18. U realiseert uiterlijk 15 februari voorafgaand aan het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen tijdelijke alternatieven door 8 vleermuiskasten van het type Faunus Rosita en 4 vleermuiskraamkasten van het type Faunus Ariela op te hangen⁹. De Rosita-kasten hangt u op aan de omliggende bebouwing. De Ariela-kasten hangt u op op het binnenplein van de nabijgelegen energiecentrale. Het betreft de locaties zoals weergegeven op kaart in Hoofdstuk E. Bij het realiseren van de alternatieve verblijfplaatsen volgt u de richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan, onder andere door het opnemen van foto's, waarbij een maatlat de relevante maten toont.
19. U realiseert tijdens de nieuwbouw duurzame, permanente vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Dit doet u door 12 Tichelaarkasten in te bouwen in de nieuwbouw, op de locaties zoals weergegeven op kaart in Hoofdstuk E. Bij de plaatsing volgt u de richtlijnen

⁹U heeft aangegeven dit te hebben uitgevoerd op 11 februari 2022

zoals verwoord in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan, onder andere door het opnemen van foto's, waarbij een maatlat de relevante maten toont.

20. De tijdelijke voorzieningen (de kasten uit voorschrift 18) mogen later eventueel worden verwijderd onder de volgende voorwaarden:
- Nadat de permanente maatregelen zijn opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn geweest voor de gewone dwergvleermuis, waarbij alleen de maanden april t/m oktober meetellen
 - Buiten de kwetsbare perioden (voorschrift 12)
 - Onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis
 - Binnen de looptijd van deze ontheffing. Na de looptijd van de ontheffing moet eerst gecontroleerd worden door een ecologisch deskundige of de vleermuiskasten in gebruik zijn door gewone dwergvleermuis of andere beschermde soorten. Als dat het geval is, is een ontheffing nodig.

B.5 Soortspecifiek: Bunzing en egel

21. U maakt de 50 vierkante meter groenstructuren en de 25 vierkante meter schuurtjes die als relevant voor bunzing en egel zijn beoordeeld ongeschikt voor deze soorten binnen de maand oktober.
22. U maakt het groen ongeschikt door eerst alle vegetatie boven de 20 centimeter hoogte te verwijderen. Dit doet u handmatig, met gebruik van bosmaaiers of naar de aard vergelijkbare apparaten. Daarna voert de ecologisch deskundige een controle uit op de aanwezigheid van bunzingen en egels. Na de controle wordt, als er geen dieren aanwezig zijn, de onderlaag gemaaid. Als de werkzaamheden niet direct daarna aanvangen, wordt de vegetatie kort (maximaal 10 centimeter) gehouden tot de werkzaamheden starten.
23. U realiseert permanent leefgebied aan de rand van het plangebied (zie kaart in hoofdstuk E) door middel van een takkenril en omliggend bosplantsoen. Dit wordt gerealiseerd op een veld van minimaal 5 bij 20 meter, dus minimaal 100 vierkante meter in totaal. U legt dit aan voordat u begint met het ongeschikt maken van het plangebied.
- Een takkenril van minimaal 20 meter lang, 1 meter breed en 1,5 meter hoog. Eventueel kan de takkenril worden opgedeeld in twee delen van minimaal 10 meter lang elk. Een takkenril is een object bestaande uit staanders (houten palen of bomen) waartussen takken en snoeihout wordt verzameld. Voor de staanders worden zoveel mogelijk levende boswilgen gebruikt. De kern van de takkenril bestaat uit dikke stammen met tussenruimte. De ruimte tussen de dikke stammen wordt gevuld met dunnere takken. Elke twee jaar vult u de takkenril aan met vers snoeimateriaal.
 - Romdom de takkenril realiseert u 100 vierkante meter bosplantsoen. Het bosplantsoen dient in de nieuwe situatie voorzien te worden van bomen met ondergroei en/of struikgewas, inheemse soorten en bloeiend in verschillende jaargetijden. U gebruikt daarvoor bijvoorbeeld soorten als vlier, meidoorn, sleedoorn, liguster, kardinaalsmuts, lijsterbes, Gelderse roos en hondsroos. Het bosplantsoen en de takkenril is vrij van obstakels als schuttingen en drukke wegen toegankelijk voor bunzing en egel.

B.6 Soortspecifiek: Steenmarter

24. U voert het ongeschikt maken van het gebouw voor steenmarter uit in de maanden oktober tot en met maart. U doet dit door eerst het dak te verwijderen en daarna de rest van het gebouw te slopen. Zowel het verwijderen van het dak als het slopen van de rest van het gebouw voert u gefaseerd uit en steeds in dezelfde richting, zodat eventueel aanwezige steenmarters kunnen ontkomen.

25. U realiseert permanente vervangende verblijfplaatsen voor de steenmarter door voorafgaand aan het ongeschikt maken van de verblijfplaats van steenmarter in de takkenril (voorschrift 22) twee marterboxen te plaatsen van het type ZK MA 01 of gelijkwaardig. De locatie is weergegeven in hoofdstuk E (figuur 10).

B.7 Overige zaken

26. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus, de gewone dwergvleermuis, de bunzing, de egel en de steenmarter.
27. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid). De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.2 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het mogelijk om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Hengelo

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹³ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁵ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹³ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁵ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Omschrijving en doel project

Vincent Spikker Projectontwikkeling BV is voornemens de bestaande bebouwing op het ETEF-terrein (circa 1 hectare) te slopen. Vervolgens wordt de bodem gesaneerd, aangezien de bodem is vervuild met arseen, zink en koolwaterstoffen. Tot slot worden 19 grondgebonden woningen gebouwd.

De planning is om de sloop en bodemsanering uit te voeren in het voorjaar van 2023. Later in het jaar 2023 is het begin van de nieuwbouw gepland, die circa 2 jaar in beslag zal nemen. Conform planning zal het project medio 2025 klaar zijn.

Het doel van het project is om te voorzien in meer woningen en om de vervuilde grond te saneren.

C.2.2 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor

- de huismus van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹⁶
- de gewone dwergvleermuis van het verbod om deze opzettelijk te verstoren¹⁷
- de gewone dwergvleermuis, de bunzing, de egel en de steenmarter van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen^{18, 19}

C.2.3 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 februari 2023 tot en met 1 februari 2028.

C.2.4 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Activiteitenplan ETEF-locatie (2022, NatuurInclusief)
- Een kaart van het onderzoeksgebied
- Ecologisch onderzoek ETEF Locatie te Hengelo (2022, NatuurInclusief)
- Quickscan Beschermde soorten Wnb ETEF-locatie te Hengelo (2021, NatuurInclusief)
- Een ingevulde machtiging
- Notitie beantwoording aanvullende vragen (2022, NatuurInclusief)
- Bodemonderzoek Molenkampweg Hengelo (2021, Aveco de Bondt BV)
- Stikstofdepositieberekening Etef-locatie, Hengelo (2022, Lycens)
- Een kaart met de permanente mitigatie, versie 23 januari 2023

C.2.5 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 6 oktober 2022²⁰ ontvangen. Op 24 november 2022²¹ hebben wij aanvullende gegevens gevraagd per brief. Op 15 december 2022²² is een deel van de aanvullende gegevens aangeleverd. Op 23 januari 2023²³ is het resterende deel van de aanvullingen aangeleverd.

¹⁶ Art. 3.1, tweede lid Wnb
¹⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb
¹⁸ Art. 3.5, vierde lid Wnb
¹⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb
²⁰ D2022-10-000904
²¹ D2022-11-006751
²² D2022-12-004815
²³ D2023-01-009028

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus en de gewone dwergvleermuis en de Handreiking Soortenbescherming Overijssel bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Ecologisch Onderzoek²⁴ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een quickscan en habitatgeschiktheidstoets met veldbezoek
- Een onderzoek naar gierzwaluw met drie veldbezoeken
- Een onderzoek naar huismus met vier veldbezoeken
- Een onderzoek naar vleermuizen met behulp van bat detector met vijf veldbezoeken en 2-4 onderzoekers per veldbezoek
- Een inspectie naar de aanwezigheid van steenmarter

Omdat tijdens het onderzoek de vigerende protocollen zijn gevolgd beoordelen wij het onderzoek als correct en voldoende uitgevoerd.

Tijdens het onderzoek zijn de volgende beschermde ecologische functies vastgesteld in het plangebied:

- 6 nesten van de huismus
- 4 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, bestaande uit 2 zomerverblijfplaatsen en 2 paarverblijfplaatsen
- 75 vierkante meter leefgebied van bunzing en egel, bestaande uit 50 vierkante meter groenstructuren en 25 vierkante meter schuurtjes.
- 1 verblijfplaats van de steenmarter

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de volgende beschermde ecologische functies verloren:

- 6 nesten van de huismus
- 4 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, waaronder 2 zomerverblijfplaatsen en 2 paarverblijfplaatsen
- 75 vierkante meter leefgebied van bunzing en egel, bestaande uit 50 vierkante meter groenstructuren en 25 vierkante meter schuurtjes.
- 1 verblijfplaats van de steenmarter

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Activiteitenplan bij de aanvraag in combinatie met de aanvullingen van 15 december en 23 januari, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus en de gewone dwergvleermuis en in de Handreiking Soortenbescherming Overijssel. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus, de gewone dwergvleermuis, de bunzing, de egel en de steenmarter zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Het vooraf ongeschikt maken van het plangebied vindt plaats buiten de kwetsbare periodes.
- Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door:
 - Voor de huismus dakpannen te verwijderen
 - Voor de gewone dwergvleermuis exclusion flaps te gebruiken en openingen te dichten
 - Voor de bunzing, egel en steenmarter door vooraf een ecologische controle uit te voeren en door tijdens het slopen steeds in 1 en dezelfde richting te werken.
- Alternatieve voorzieningen worden gerealiseerd door:
 - Voor de huismus een huismustil te plaatsen ruim voorafgaand aan de sloop en tijdens de nieuwbouw nog eens 6 inbouwkasten te realiseren.

²⁴ Hoofdstuk 3

- Voor de gewone dwergvleermuis ruim voorafgaand aan de sloop 4 kraamkasten en 8 overige vleermuiskasten op te hangen als tijdelijke voorziening. Tijdens de nieuwbouw worden 12 Tichelaarkasten ingebouwd.
- Voor de bunzing, de egel en de steenmarter een takkenril te realiseren en een bosplantsoen. In de takkenril worden twee marterkasten geïntegreerd.

Door buiten de kwetsbare perioden te werken en vooraf ongeschikt te maken wordt het doden en verwonden van beschermde soorten voorkomen. Door het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen die tijdens en na de werkzaamheden beschikbaar zijn, blijven er voldoende verblijfplaatsen aanwezig. Dankzij deze maatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan het streven om de beschermde soorten binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop van de bebouwing op het ETEF-terrein, de sanering van de bodem en de realisatie van 19 grondgebonden woningen leiden tot het vernielen van 6 nesten van de huismus, 4 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, 75 vierkante meter leefgebied van de bunzing en de egel en 1 verblijfplaats van de steenmarter. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Uit het Bodemonderzoek blijkt dat de bodem is vervuild met arseen, zink en koolwaterstoffen. Bodemsanering is dus noodzakelijk ten behoeve van de volksgezondheid. Het saneren van de bodem op een andere locatie verbetert de situatie op deze locatie niet. Er is geen methode om de vervuiling te verwijderen zonder de beschermde verblijfplaatsen die zich daarboven bevinden te vernielen. De werkwijze en de planning zijn aangepast aan de ecologie van de beschermde soorten. Er is daarom geen bevredigend alternatief dat gunstiger is voor de beschermde soorten.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Uit het Bodemonderzoek blijkt dat de bodem is vervuild met arseen, zink en koolwaterstoffen. Bodemsanering is daarom nodig in het belang van de volksgezondheid.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

²⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om verblijfplaatsen van de huismus, de gewone dwergvleermuis, de bunzing, de egel en de steenmarter kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

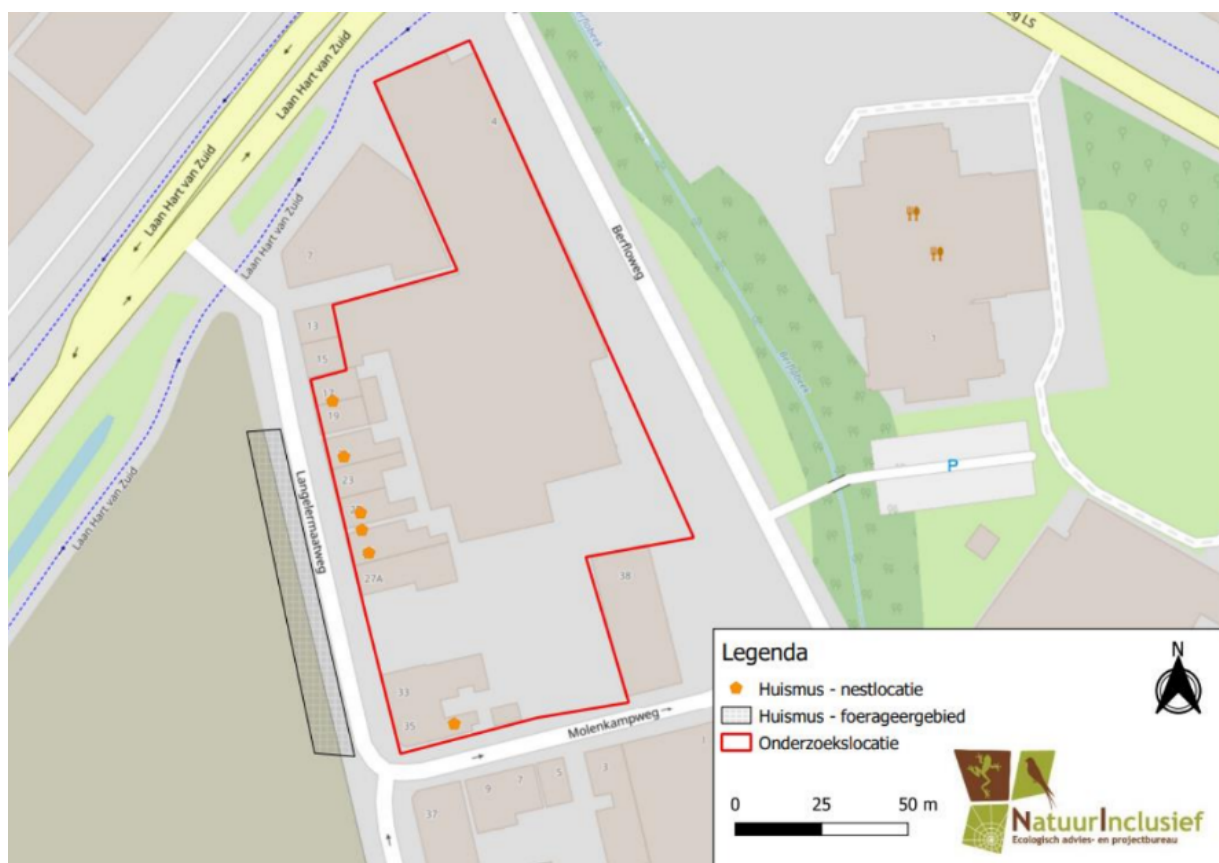
E. Kaarten

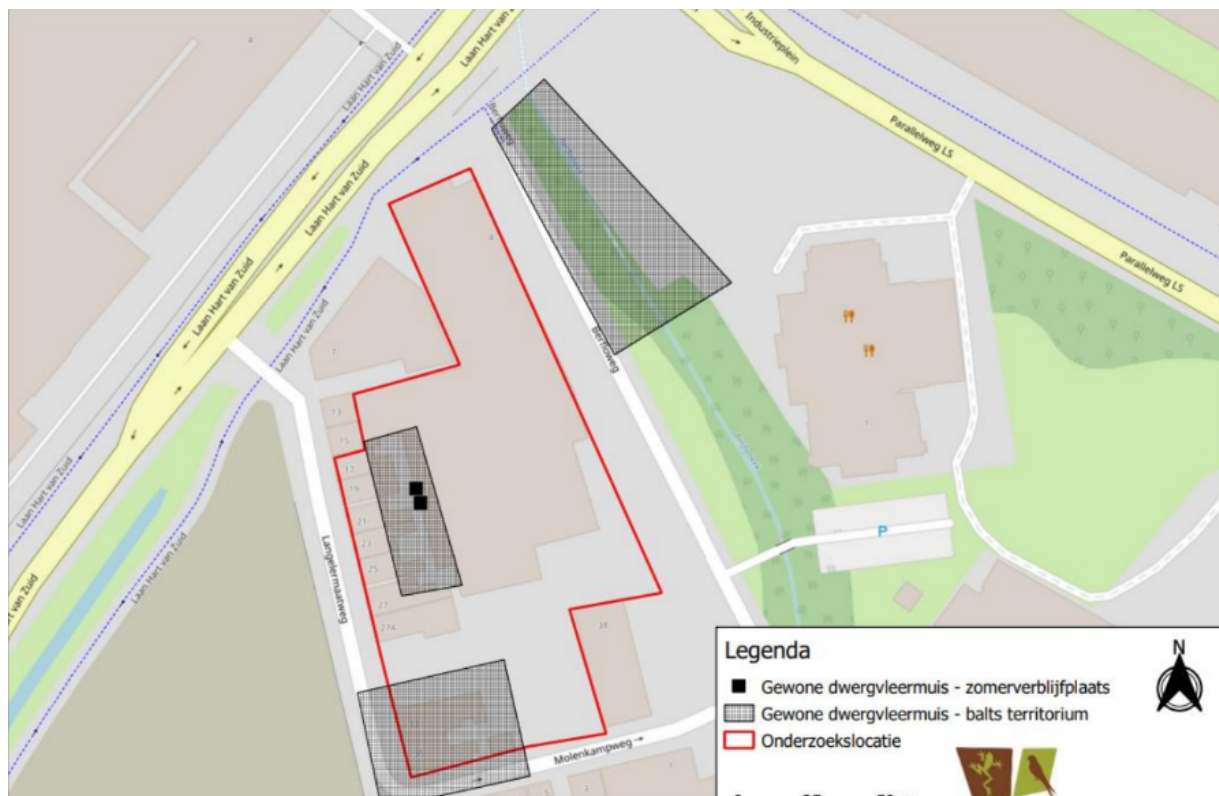
Figuur 1: Kaart plangebied

Figuur 2: Beoogde situatie in het plangebied

Figuur 3: Vastgestelde nesten van de huismus

Figuur 4: Vastgestelde verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis

Figuur 5: Vastgesteld leefgebied van de bunzing

Figuur 6: Vastgesteld leefgebied van de egel

Figuur 7: Locaties van de tijdelijke voorzieningen voor vleermuizen

Figuur 8: Permanente voorzieningen. Huismus: Huismustil en 6 inbouwkasten. Gewone dwergvleermuis: 12 inbouwkasten. Bunzing en egel: Takkenril en inheems bosplantsoen. Steenmarter: 2 Marterboxen